

Kursuse nimi: Pärandturismi rattamatk Lääne-Virumaal

Ainekava koostanud õpetaja(d)	Heiki Koov (PERGi haldusspetsialist, monumentide uurija) ja Laura Toots (PERGi kogukonnajuht, loodusgiid)
Maht ja korraldus	Pool päeva sissejuhatust koolis; 2-päevane välitöö/rattamatk Lääne-Virumaal.
Kursuse toimumise aeg ja koht	Kogu kursus: 3.-5. juuni. 3. juuni pärastlõuna PERGis. 4.-5. juuni rattamatk: Rakvere linn, Tapa vald, Väike-Maarja vald.
Kursuse tüüp (kohustuslik/valik)	Valik
Maksimaalne grupi suurus	17
Sihtrühm	G1, G2 ja G3. Loodusest, kultuurist, pärandturismist ja aktiivsest liikumisest huvitatud õpilased. NB: Kursusele on oodatud õpilased, kes pole varasemalt PERGi valikaines pärandturismi rattamatk osalenud. Kohtade vabanemisel võime varasemaid rattureid kaasata.
Eeltingimused kursusel osalemiseks	Valmisolek aktiivseks liikumiseks ehk rattamatkaks ning ratta ja kiivri olemasolu. (Vajadusel saab laenata ratta ka koolist). Tempo on rahulik ja pikitud paljude pauside ja vaatamisväärsustega. Valmisolek tasuda kursuse kulud umbes 60 euro ulatuses (Tallinn-Rakvere rong, Rakvere-Tamsalu buss, Tamsalu-Tallinn rong, rattaid eraldi transportiv kaubik, ekskursioonid, jne). Sellele lisanduvad toidukulud. Täpsema nimekirja kuludest saadavad kursuse juhendajad osalejatele enne kursuse toimumist.
Kursuse lühikirjeldus ja eesmärgid	Kursuse raames saavad õpilased teadmisi erinevatest pärandkultuuri tahkudest, selle olulisematest mõistetest ning kogevad eri mastaapidega pärandkultuuri näiteid põnevates Lääne-Virumaa piirkondades (Rakvere linnusest vanade mõisakomplekside ja mälestusmärkideni). See elamusi täis rattamatk on sissejuhatuse pärandkultuuri valdkonda ja gümnaasiuminoortes esmase huvi tekitamine.
Kursuse tulemuse kujunemise viis	Aktiivne osavõtt kursuse igal toimumispäeval, lisaks ringsõidul ühe pärandturismi sihtmärgi

	tutvustamine kogu rühmale, viktoriinis osalemine ja valikaine lõpus tagasiside jätmine.
Õpitulemused	Positiivse tulemuse saamise tingimused: • Õpilane on võtnud kursusele kaasa vajalikud asjad (matkatarvikud, kiiver, jalgratas ja vajadusel ka selle hooldusvahendid, õppetöök vajalikud vahendid). • Õpilane võtab osa juhendajate ning giidide pakutud tegevustest. • Õpilane küsib küsimusi ning uurib aktiivselt ümbritsevat keskkonda. • Õpilane käitub looduses heaperemehelikult ning jälgib „leave-no-trace“ printsiipe. • Õpilane esitab peale kursust refleksiooni omandatud teadmiste ja kogemuste kohta.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Õpilastel on soovitatav kaasa võtta vihik/ õpimapp (soovitavalt A4 suurus), kirjutamis- ja joonistamisvahendid, pildistamisvahend. Oluline on ka mitmekesine ja kihiline riietus õues viibimiseks ja rattaga liikumiseks ja muud matkatarvikud. Täpsema nimekirja soovitatavatest vahenditest saadavad kursuse juhendajad osalejatele enne kursuse toimumist.

Kursuse ülesehitus:

Teema	Tundide arv	Märkused
3.06.2026 Kohtumine PERGis: Sissejuhatus. Riiklik kaitse, kogumine, säilitamine, eksponeerimine. Pärandkultuuriobjektide	2	• Olulisemad mõisted ja infoallikad; • Teadlikkus, pärandi nägemine • Pärandkultuuri tähtsus: kultuuriline, ajalooline, esteetiline, looduslik, vaimne ja materiaalne. • Identiteet, pärandturism; • Muinsuskaitse raamistik (muinsuskaitseeadus: ○ ajaloomälestis

jagunemine		○ arheoloogiamälestis ○ ehitismälestis ○ kunstimälestis ○ ajalooline looduslik pühapaik ○ Tehnikamälestis ● Retkeks ettevalmistavate ülesannete jagamine.
3.06.2026 Ettevalmistus PERGis: Tööd rattamatka eel	1	1. Õpilased valmistavad ette ja ringsõidul tutvustavad: pärandkultuuri ettekanne. 2. Rakvere piirkonna viktoriini jaoks valmistumine. 3. Rataste valmispanek hommikuseks transpordiks kaubikuga.
4.06.2026 Rattamatk Rakvere linnas,		Täpne ajakava ja tegevuste järjekord veel selgitamisel, see sõltub suvisest Elroni sõiduplaanist. ● Hommikune Tallinn-Rakvere rong (rattad liiguvad eraldi kaubikus sihtmärki); ● Ratastel liikumine Rakveres; ● Lõuna Rakvere Riigigümnaasiumis; ● Ekskursioon Rakvere Riigigümnaasiumis; ● Ratastel liikumine Rakveres - õpilaste ettekanded eri peatuspaikade juures Rakveres; ● Muuseumid ja/või külastuskeskused; ● Õhtusöök; ● Vaba aeg; ● Majutus Rakvere Ametikooli õpilaskodus (olemas voodipesu ja rätik). Hind 20 eur/in. Majutuse tasub kool.
5.06.2026 Rattamatk Tapa vallas ja Väike-Maarja vallas		Täpne ajakava ja tegevuste järjekord veel selgitamisel, see sõltub suvisest Elroni sõiduplaanist. ● Rakvere-Tamsalu buss (rattad liiguvad eraldi kaubikus sihtmärki). ● Ratastel liikumine ja tutvumine maapiirkonna kultuuripärandiga Tapa valla ja Väike-Maarja vallas:

		○ mõisad, koolihooned, veskid, viinavabrikud, meiereid, raudteejaamad, ○ ohvrikivid, kultusekivid, ○ Mälestusmärgid. ● Muuseumid ja/või külastuskeskused; ● Lõuna; ● Rattamatka jätk; ● Õhtune Tamsalu-Tallinn rong (eeldatav jõudmisaeg Tallinnasse on kell 20.00).

